

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varsinais-Suomen liitto tarkastelee opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaa lakiehdotusta erityisesti alueellisen ja kielellisen tasa-arvon sekä taiteen autonomian näkökulmasta.

Nykyisessä lainsäädännössä alueellisuus on turvattu muun muassa Taiken aluetoimipisteillä sekä alueellisten ja kielellisten näkökulmien huomioimisella päätöksenteossa. Esitetystä lakiluonnoksesta nämä kirjaukset puuttuvat, mikä voi heikentää alueellisten toimijoiden osallisuutta sekä kulttuuripalveluiden saatavuutta eri puolilla Suomea.

Alueelliset asiantuntijapalvelut ja yhteistyöverkostot ovat olleet keskeisiä kulttuurin ja taiteen edistämisessä. Niiden merkitys on erityisen suuri pienemmille kunnille, joilla ei välttämättä ole omia resursseja kulttuurin kehittämistyöhön. Uudistuksessa tulee varmistaa, että alueellinen näkökulma sekä kielellinen tasa-arvo säilyvät keskeisenä osana päätöksentekoa ja asiantuntijatoimintaa.

Lisäksi tulee taata, että päätöksenteko on riippumatonta ja läpinäkyvää ja taiteen autonomian suojamekanismit sisällytetään uuteen lakiin. Ilman lakikirjausta vertaisarvioinnin periaatteista on riski, että päätöksentekojärjestelmä muuttuu hallinnolliseksi ja ”käsivarren mitan” periaate hälvenee.

Varsinais-Suomen liitto esittää, että:

- lakiin sisällytetään alueellisen ja kielellisen tasa-arvon huomioiminen taiteen ja kulttuurin päätöksenteossa, rahoituksessa ja asiantuntijaelimissä.

- taiteen autonomian, riippumattoman päätöksenteon ja vertaisarvioinnin takaamiseksi lakiin tulee kirjata täsmällisemmin taide- ja kulttuurineuvoston sekä asiantuntijapankin ja -paneelien roolit ja nimeämisen periaatteet. Valinnan tulee perustua taiteen ja kulttuurin ammattilaisten kuulemiseen.

Tasapuolinen kulttuuripolitiikka edellyttää, että jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia, kehittää ja vaikuttaa taiteen ja kulttuurin kentällä sijainnista tai äidinkielestä riippumatta.

Oikarinen Maiju
Varsinais-Suomen liitto